

Tijdelijke regels voor experimenten met bijstand bij het stemmen in een stemhokje (Tijdelijke experimentenwet bijstand in het stemhokje)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is tijdelijke regels vast te stellen die het mogelijk maken bij verkiezingen experimenten te houden met het ruimer toestaan van het verlenen van bijstand bij het stemmen in een stemhokje, ter bevordering van de toegankelijkheid van het stemproces;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2

1. Onze Minister kan besluiten dat bij een verkiezing als bedoeld in de Kieswet experimenten plaatsvinden met het uitbreiden van de mogelijkheid tot bijstand aan kiezers bij het uitbrengen van hun stem, met als doel de toegankelijkheid van het stemproces te bevorderen.

2. Onze Minister kan, na instemming van de betrokken gemeenteraad, een gemeente aanwijzen waar een experiment wordt gehouden.

Hoofdstuk 2. Het experiment

Artikel 3

Op een experiment als bedoeld in artikel 2 zijn de artikelen 4 tot en met 9 van deze wet van toepassing.

Artikel 4

Bij de kennisgeving, bedoeld in artikel J 4, eerste lid, derde volzin, van de Kieswet wordt vermeld dat bij de stemming in de desbetreffende gemeente een experiment plaatsvindt waarbij kiezers

die hierom verzoeken door een lid van het stembureau in het stemhokje bijgestaan kunnen worden bij het uitbrengen van hun stem.

Artikel 5

Ten behoeve van een experiment als bedoeld in artikel 2 kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld over de inrichting van het stemlokaal.

Artikel 6

Ten minste twee leden van het stembureau dienen, na het volgen van een training, naar het oordeel van burgemeester en wethouders over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken om een kiezer desgevraagd bijstand te verlenen in het stemhokje.

Artikel 7

1. Onverminderd het bepaalde in artikel J 28 van de Kieswet staat de voorzitter van het stembureau een kiezer op zijn verzoek toe bijstand te krijgen bij het uitbrengen van zijn stem.

2. De bijstand wordt verleend door een door de voorzitter aan te wijzen lid van het stembureau als bedoeld in artikel 6.

3. In afwijking van het tweede lid wordt de bijstand op verzoek van de kiezer verleend door een door hem aan te wijzen ander lid van het stembureau.

Artikel 8

De leden van het stembureau bewaren het geheim van de stemming.

Artikel 9

1. Indien blijkt dat de kiezer niet in staat is om ondubbelzinnig aan te geven hoe deze zijn stemrecht wenst uit te oefenen, staakt het lid van het stembureau dat de bijstand verleent het geven daarvan. In dat geval biedt hij de kiezer aan het stembiljet terug te nemen en de kiezer diens stempas of kiezerspas terug te geven.

2. Aan de kiezer aan wie zijn stempas of kiezerspas wordt teruggegeven wordt, indien hij een volmachtbewijs aan de voorzitter heeft overhandigd als bedoeld in artikel L 17 van de Kieswet, tevens dit volmachtbewijs teruggegeven. De volmacht kan niet worden uitgeoefend.

Hoofdstuk 3. Caribisch Nederland

Artikel 10

Deze wet en de daarop berustende bepalingen zijn mede van toepassing in Bonaire, Sint Eustatius en Saba, met inachtneming van het bepaalde in afdeling Va van de Kieswet.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 11

In artikel 1 van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

Tijdelijke experimentenwet bijstand in het stemhokje: artikel 2.

Artikel 12

In artikel 1 van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht vervalt de zinsnede met betrekking tot de Tijdelijke experimentenwet bijstand in het stemhokje.

Artikel 13

1. Onder verantwoordelijkheid van Onze Minister vindt een evaluatie plaats van ieder experiment afzonderlijk, dan wel gezamenlijk met een of meer andere, met elkaar samenhangende experimenten.

2. De evaluatie heeft tot doel ten minste inzicht te verkrijgen in:

- a. de omvang en aard van de behoefte bij kiezers aan bijstand in het stemhokje;
- b. de effecten op de wijze waarop kiezers deelnemen aan het verkiezingsproces;
- c. de waardering van kiezers en stembureauleden voor het gebruikte instructie-, trainings- en voorlichtingsmateriaal; en
- d. de uitvoerbaarheid van de regeling.

Artikel 14

Onze Minister zendt uiterlijk negen maanden voor het einde van de werkingsduur van deze wet een verslag aan de Staten-Generaal over de doeltreffendheid en de effecten van het experiment in de praktijk, alsmede een standpunt inzake de voortzetting van die maatregel, anders dan als experiment.

Artikel 15

1. Deze wet, met uitzondering van artikel 12, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

2. Onder gelijktijdige inwerkingtreding van artikel 12 vervalt deze wet zeven jaar na zijn inwerkingtreding, tenzij voor het einde van die termijn een voordracht plaatsvindt van een voorstel van wet waarmee in het onderwerp van deze wet wordt voorzien in de Kieswet en de regering de werkingsduur van deze wet bij koninklijk besluit verlengt

tot het tijdstip waarop dat voorstel tot wet is verheven en die wet in werking treedt, dan wel dat voorstel is verworpen of ingetrokken.

Artikel 16

Deze wet wordt aangehaald als: Tijdelijke experimentenwet bijstand in het stemhokje.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hanke Bruins Slot